N°. 57.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 19 JULIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 15den Julij.

In de zitting van den 12den is beraadslaagd over het voorstel, tot vermindering van de schadeloosstelling der vertegenwoordigers. De generaal *Cavaignac* heeft dat voorstel bestreden, hetwelk ten slotte is verworpen. Heden is er geene zitting gehouden. — De vergadering zal binnen kort voor zes weken uiteengaan.

De wetgevende vergadering heeft een besluit genomen, om de ontbinding der nationale garde van het 8ste, 9de en 12de arrondissement van Parijs, tot aan het einde van dit jaar te handhaven.

— Men zegt dat de heer *Guizot* uit Engeland op zijn landgoed Val Richer is aangekomen.

— De heeren *Ledru-Rollin*, *E. Arago*, *M. Bernard* en de sergeant *Boichot* zijn Woensdag, aan boord eener stoomboot van Ostende, te Londen aangekomen.

— Gisteren heeft alhier een zware brand gewoed in den bazar *Bonne Nouvelle*, welk gebouw daardoor bijna geheel in de asch is gelegd, terwijl bovendien nog, behalve vele koopmansgoederen en artikelen van weelde, eene verzameling schilderijen, ter waarde van 250,000 francs, welke in eene der galerijen van den bazar ten behoeve eener loterij was geplaatst, eene prooi der vlammen is geworden.

— Van wege de Fransche regering zijn nog geen nadere tijdingen uit Rome bekend gemaakt. Intusschen vindt men thans in de Italiaansche dagbladen eene reeks van berigten uit Rome, volgens welke de ontvangst der Franschen bij hunnen intogt in die stad, op verre na zoo gunstig niet geweest zou zijn, als de Fransche berigten zulks hebben doen voorkomen. Vooral aan den kant van de Porta del Popolo had de bevolking van hare verbittering tegen hen doen blijken. Alle winkels waren aldaar gesloten geweest, aan de vensters had zich niemand vertoond; op de straten had de menigte beleedigende kreeten tegen de Franschen aangeheven; verscheiden personen, en daaronder geestelijken, die zich gunstig over hen hadden uitgelaten, waren vermoord geworden, en een gelijk lot had den 3den en 4den Julij onderscheiden Fransche officieren en soldaten getroffen. Dien ten gevolge zou, ook volgens het Piemontesche regeringsblad, Rome in staat van beleg gesteld zijn.

De generaal *Rostolan*, gouverneur van Rome, heeft aldaar den 5den eene proclamatie uitgevaardigd, waaruit op te maken is dat de door Italiaansche bladen medegedeelde berigten omtrent den vijandigen geest, dien een deel der bevolking tegen de Franschen aan den dag legt, niet geheel van grond ontbloot zijn.

Een berigt uit Civita-Vecchia, van den 7den dezer, spreekt van een gevecht hetwelk in de omstreken van Rome tusschen de bende van *Garribaldi* en de haar vervolgende Fransche divisie voorgevallen, en waarin eerstgenoemde geslagen zoude zijn. Volgens geruchten zou *Garribaldi* zelf in handen der Fransche troepen gevallen wezen.

— Uit het Fransche legerkamp is een kolonel der genie te Gaëta aangekomen, om den Paus de sleutels aan te bieden van de beide poorten door welke de Franschen Rome zijn binnengetrokken. Z. H. zou spoedig eene Regeringscommissie benoemen, om de zaken te Rome te regelen, en zelf aanvankelijk naar Benevento of Bologna reizen.

Aan den generaal *Oudinot* moet reeds bevel gezonden zijn om 10,000 man naar Marseille terug te doen keeren. Waarschijnlijk zullen 10 à 15,000 man in Italië achterblijven tot dat de rust in de Romeinsche Staten geheel is hersteld.

— Een der Genuesche dagbladen geeft het volgende berigt uit Rome van den 6den dezer:

«Slechts de eene helft van het Fransche leger is in Rome binnengerukt; de andere helft is buiten de stad gebleven om de belegeringswerken te bewaken. Gisteren is de constituerende vergadering, die zich nog altijd scheen te willen staande houden, met geweld uiteengejaagd en eene militaire regering voor de stad ingesteld. De staat van beleg wordt met zooveel gestrengheid gehandhaafd, dat de circulatie in eenige straten, en vooral in de nabijheid van de bivouacqs der Fransche troepen, volstrekt verboden is. Deze laatste zijn genoodzaakt voortdurend op hunne hoede te zijn; talrijke patrouilles met geladen geweren doorkruisen de stad dag en nacht.

«De driemannen hebben Rome niet verlaten, maar houden zich schuil. De meeste leden der ontbonden vergadering daarentegen zijn gevlugt, daar zij hunne persoonlijke veiligheid bedreigd achten, ofschoon er nog geen inhechtenisnemingen ter zake van politieke handelingen hebben plaats gehad. Naar het schijnt zal *Garribaldi*, wel verre van pogingen te doen om op het Napelsche grondgebied door te dringen, de kust trachten te bereiken om over zee te ontsnappen.»

Van den 16den.

In de zitting der wetgevende vergadering van heden, is van wege den procureur-generaal bij het hof van appel te Parijs, weder vergunning gevraagd tot de regterlijke vervolging van drie vertegenwoordigers, de heeren *Commissaire*, *Cantagrel* en *Koenig*, beschuldigd van medepligtigheid aan den aanslag van 13 Junij. De aanvraag is ter onderzoek naar de bureaux gezonden. — Door den minister van binnenlandsche zaken werd een ontwerp aangeboden tot prorogatie van de ontbinding der nationale garde van Lyon en omstreken. — Aan de orde was de discussie over het rapport der commissie belast met het onderzoek der gedane voorstellen tot amnestie. Deze voorstellen waren voor de gebeurtenissen van den 13den Junij gedaan. De voorstellers trokken nu, bij monde van den heer *Charras* hun voorstel in, en de rapporteur stelde de verwerping van het voorstel voor, waartoe dan ook besloten werd.

Tusschen het ministerie en de tegenwoordige meerderheid in de vergadering begint zich meer en meer verdeeldheid te openbaren; de laatste wil, naar 't gevoelen van het eerste, te ver gaan, gelijk nog in de zitting van heden bleek, waar de heer *Odillon-Barrot* onder anderen zeide, dat het kabinet tusschen twee uitersten geplaatst was; de eene partij wilde niets erkennen van 't geen voor Februarij 1848 had bestaan; de andere niets van 't geen na dien tijd dagteekent; het ministerie had besloten het midden tusschen die uitersten te houden. — Ten gevolge dier verdeeldheid hebben er dan ook reeds geruchten van verandering in het ministerie geloopen.

— De tijdingen uit Rome gaan niet later dan tot den 7den dezer: De maatregelen door den generaal *Oudinot* genomen tot ontbinding van de nationale garde, en het bevel tot algemeene ontwapening, doen maar al te duidelijk zien, dat de bevolking weinig ingenomen met de Franschen en den keer van zaken is.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 53,60; 5 pCt. 87,60; Rom. Leening 75.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 15den Julij.

De Pruissisch minister van koophandel heeft ambtshalve het belangrijk berigt aan den handelsstand in de verschillende havens aan de Oostzee doen toekomen, dat te Berlijn door de wederzijdsche gevolmagtigden een *wapenstilstand* met Denemarken is *geteekend*.

De met Denemarken gesloten wapenstilstand loopt tot 1 Januarij en kan dan elke zes weken worden opgezegd. Nopens den te sluiten vrede wordt gezegd, dat de onafhankelijkheid van Sleeswijk daarvan ten grondslag zal liggen; Holstein en Lauenberg blijven in hunnen tegenwoordige betrekking tot Denemarken.

— Het Pruissische regeringsblad van den 16den dezer behelst eene bekendmaking van den eersten minister graaf *von Brandenburg*, houdende, dat door de regeringen van Pruissen, Saksen en Hannover tot leden van het bij art. 5 der overeenkomst van 26 Mei jl. bedoelde voorloopige bondgenootschappelijke scheidsgeregt benoemd zijn geworden de Pruissische staatsminister *von Duesberg*; de president van het hof van appel te Glogau, graaf *Rittberg*; de Pruissische geheim justitieraad professor *Dirksen*; de Saksische geheimraad dr. *Günther*; de Saksische geheim-archivarius *von Weber*; de raadsheer in het Hannoversche opperste hof van appel *von Pape*, en de stadregter dr. *Francke*; dat dezelve den 1sten Julij te Erfurt, als den toekomstigen zetel van het scheidsgeregt, bijeengekomen zijn; dat de sedert 18 Junij te Berlijn vereenigde administrative raad der verbonden regeringen den staatsminister *von Duesberg* als voorzitter van het scheidsgeregt met de installatie van dat collegie belast had, en dat die installatie den 2den Julij heeft plaats gehad.

Bij eene verordening van 15 Julij, heeft de Koning van Pruissen het sedert 16 Maart des vorigen jaars bestaande verbod van uitvoer van paarden naar niet tot het Duitsche bondgenootschap behoorende Staten, ingetrokken en van den dag der afkondiging van deze verordening buiten werking gesteld.

— Officiële berigten van het Pruissische leger in Baden melden, dat de opstandelingen alom, zoo in 't gebergte als in de vlakte, voor de Pruissische en Rijkstroepen zijn teruggetrokken; dat de meeste zich op Zwitserschen bodem hebben begeven, doch dat een klein gedeelte, bestaande uit 1500 man, met 16 stukken geschut, den 8sten des avonds, Rodolfzell heeft bezet. Van het 3de korps was eene divisie derwaarts in aantogt, terwijl divisiën van het eerste korps den 12 Lörrach, Schopfheim en de Zwitsersche grenzen zouden bezetten. Den 11den was het hoofdkwartier van den Prins van Pruissen steeds in Freiburg.

Den 9den, des ochtends waren de Badensche opstandelingen nog meester in Constanz, ofschoon menigeen der derwaarts gevlugte hoofden een goed heenkomen had gezocht. Men dacht, dat een deel hunner aan de Zwitsersche grenzen van het kanton Zurich nog tegenstand zou willen bieden, en uit dien hoofde waren in allerijl troepen uit het binnenland derwaarts opgebroken.

— Te Weenen is uit het hoofdkwartier van vorst *Paskewitsch* de officiële tijding ontvangen, dat de stad Debreczin, gedurende langen tijd de zetel van het opgeworpen Hongaarsch bestuur, den 3den dezer door het vierde Russische legerkorps bezet was geworden. Omtrent de verdere gebeurtenissen op het oorlogstooneel had men tot den 12den dezer te Weenen geen nadere stellige tijdingen. Men wist alleen dat het hoofdkwartier der keizerlijke troepen in het westen van Hongarije steeds te Nagy-Igmand tegenover Komorn gevestigd was, en dat de generaal *Schlick* meer zuidelijk bij Almasy stond. — Den 4den Julij was te Krakau de voorhoede van een nieuw aanrukkend Russisch legerkorps van 54000 man aangekomen.

— Het Weener regeringsblad van den 13den maakt een uitvoerig bulletin van den veldtuigmeester baron *Haynau* bekend nopens een belangrijk gevecht, dat den 11den voor Komorn heeft plaats gehad. Daaruit blijkt dat de Hongaren, onderrigt van het afzenden van een deel des Oostenrijkschen legers naar Ofen, en vermoedende dat het voor Komorn achtergebleven gedeelte daardoor aanmerkelijk verzwakt zoude zijn, den 11den met aanzienlijke strijdkrachten uit Komorn uitgerukt waren en de Oostenrijkers bij Acz en Mocsa aangetast hadden. Het gevecht had met groote hevigheid tot des namiddags ten vijf ure geduurd en was geëindigd met den terugtogt der Hongaren, die echter niet verder dan tot onder het bereik van het zware geschut der vesting vervolgd waren. Aan beide zijden moet het verlies aan dooden en gekwetsten zeer aanzienlijk geweest zijn.

Te Weenen was den 13den het gerucht in omloop dat de Russen onder vorst *Paskewitsch* te Pesth en de Oostenrijksche troepen onder den generaal *Schlick* te Ofen binnengerukt waren; men meende intusschen de nadere bevestiging dier geruchten nog te moeten afwachten.

De gewezen voorzitter van den Hongaarschen rijksdag, *Pazmandy*, die in de omstreken van Komorn in hechtenis genomen was, in den 12den als staatsgevangene te Weenen aangebragt.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag; is door den Voorzitter kennis gegeven, dat door de afdeelingen tot rapporteurs zijn benoemd over de wets-ontwerpen tot aanvulling van hoofdstuk I der staatsbegrooting over 1849 en tot overbrenging van fondsen voor den grooten weg van Utrecht naar 's Hertogenbosch, de heeren *Poortman*, *Storm van 's Gravesande*, *van der Linden*, *Dullert* en *Dirks*.

Voorts hebben de beraadslagingen over de algemeene strekking van het wets-ontwerp tot invoering der Pharmacopoea Neerlandica en Nederlandsche Apotheek plaats gehad, en zijn die over art. 1 van dat wets-ontwerp aangevangen, om op Maandag des voormiddags ten elf ure te worden voortgezet.

In dezelfde zitting heeft de Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp houdende voorziening omtrent de kroondomeinen, haar algemeen verslag over dat wets-ontwerp uitgebragt. De beraadslaging over hetzelve is bepaald op Dingsdag den 17den Julij, na afloop van de beraadslaging over de wet betrekkelijk het inkomen der Kroon, over welke wet denzelfden dag beraadslaagd zal worden.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is het wets-ontwerp tot invoering van de Pharmacopoea Neerlandica en Nederlandsche Apotheek met eene geringe wijziging van art. 2, en nadat door de Regering het 6de artikel was ingetrokken geworden, met 36 tegen 23 stemmen aangenomen. Voorts is bepaald, dat de behandeling van het wets-ontwerp tot heffing van provinciale opcenten in de provincie Noordbrabant op Dingsdag zal plaats hebben, en daarna achtereenvolgens die van de wets-ontwerpen omtrent de toelating en uitzetting van vreemdelingen, omtrent het inkomen der Kroon en omtrent de kroondomeinen.

— In zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, heeft de heer *Groen van Prinsterer* van de Kamer verlof gevraagd om op een naderen dag eene interpellatie aan de gezamenlijke ministers te rigten ten aanzien van hunne opvatting der beteekenis en toepassing van art. 53 en 73 der Grondwet, bepaaldelijk omtrent de homogeniteit van het ministerie in betrekking tot de werkzaamheden van de Kamer. Dat verlof is toegestaan en Vrijdag 20 dezer bepaald voor het doen dier interpellatie.

Voorts is, naar aanleiding van eene door den heer *Poortman* gedane motie van orde, door de Vergadering, terugkomende op haar jongst genomen besluit, vastgesteld de behandeling van het wets-ontwerp omtrent de kroondomeinen te doen voorafgaan aan die van het wetsontwerp omtrent het inkomen der Kroon.

Vervolgens is het wets-ontwerp tot heffing van provinciale opcenten in Noordbrabant, na langdurige discussiën, met 53 tegen 9 stemmen aangenomen.

Nog is door de Commissie van Rapporteurs verslag uitgebragt omtrent het wets-ontwerp tot aanvulling van hoofdstuk I der staatsbegrooting over 1849 en de beraadslaging over dat wets-ontwerp vastgesteld na afloop van de behandeling van het wets-ontwerp omtrent het inkomen der Kroon.

De Vergadering is gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure, ten einde alsdan tot de behandeling van het wets-ontwerp omtrent de regeling der toelating en uitzetting van vreemdelingen over te gaan.

— Bij Koninklijke besluiten van den 7den Julij 1849, n°. 49, 50 en 68, is, ter vereenvoudiging in het beheer der registratie en domeinen, bepaald:

1°. dat met den 1sten October 1849 de arrondissements-directien der indirecte belastingen te Nijmegen, Alkmaar, 's Gravenhage, Utrecht en Assen zullen zijn opgeheven en, vereenigd met die van Arnhem, Amsterdam, Rotterdam en Groningen, door provinciale directiën vervangen;

2°. dat de tot dusverre afzonderlijk bestaande directie van het algemeen zegel-kantoor te 's Gravenhage, met dien datum, zal zijn opgeheven en tot het departement van Finantien overgaan;

3°. dat met dien datum het kantoor van registratie te Nieuwer-Amstel zal zijn ingetrokken en met de kantoren van Amsterdam vereenigd.

Voorts zijn daarbij benoemd: 1°. tot directeurs der registratie en domeinen, voor de provincie Noordbrabant, de heer *P. L. A. Collard;* voor de provincie Gelderland, de heer *A. de Raadt;* voor de provincie Noordholland en Utrecht, de heer *C. Steendijk;* voor de provincie Zuidholland, de heer *J. J. Pfister;* voor de provincie Zeeland, jhr. *D. G. van Teijlingen;* voor de provincie Friesland, de heer *J. J. Andreae;* voor de provincie Overijssel, de heer *J. P. Overgaauw Pennis*, voor de provinciën Groningen en Drenthe, de heer mr. *J. W. Keiser;* voor het hertogdom Limburg, de heer *C. Winkelman;*

2°. tot hoofd-inspecteur der registratie bij het departement van Finantien, de heer *J. C. Eschauzier*, thans arrondissements-directeur der indirecte belastingen te Rotterdam;

3°. tot ontvanger der registratie te Zuidhorn, mr. *G. C. van Buttingha Wichers*, thans te Nieuwer-Amstel, en zulks ter vervanging van den heer *W. N. C. Swaving*, als buitengewoon inspecteur der registratie en domeinen aan het departement van Finantien toegevoegd, bepaaldelijk onder den last om bij de werkzaamheden hem aan dat departement opgedragen, tevens het beheer over het algemeen zegelkantoor uit te oefenen.

— Bij Koninklijk besluit van den 22sten Junij 1849, n°. 52, is de heer jhr. *Pieter Opperdoes Alewijn*, laatstelijk arrondissements-directeur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Hoorn, te rekenen van primo Augustus 1849, benoemd tot betaalmeester aldaar, in stede van den heer mr. *G. W. de Bruijn Kops*, eervol ontslagen.

— De Staten van Friesland hebben laatstleden Woensdag, na levendige beraadslaging, zich met 39 tegen 8 stemmen vereenigd met het rapport van gedeputeerde Staten, strekkende om den naam van *grietman* af te schaffen.

— De Minister van Finantiën heeft bekend gemaakt, dat tot en met 30 Junij 1849 is uitgegeven een kapitaal van *f* 7.999.900 aan schatkistbiljetten, daargesteld krachtens de wetten van 20 December 1840 en 30 October 1848 (*Staatsblad* n°. 79 en 75).

— De *Staats-Courant* behelst heden een staat van de opbrengst der middelen in de eerste zes maanden van 1849, tegenover de opbrengst van de eerste zes maanden van 1848.

In 1849 hebben de directe belastingen opgebragt *f* 8,399,442.49; de in- en uitgaande regten, enz. *f* 2,356,369.21$^{1}/_{2}$; de accijnsen *f* 9,237.081; de registratie-, zegel- en successie-regten *f* 4,367,876.98; het regt van waarborg op gouden en zilveren werken *f* 72,094.97$^{1}/_{2}$; de Posterijen *f* 667,857.82$^{1}/_{2}$; de Loterij *f* 135,640.

In 1848 is de opbrengst geweest. Directe belastingen *f* 8,052,291.41$^{1}/_{2}$; de in- en uitgaande regten *f* 2,022,711.28; de accijnsen *f* 8,858,788.07$^{1}/_{2}$; de registratie-, zegel- en successie-regten *f* 5,578.977.33; het regt van waarborg *f* 63,358.67$^{1}/_{2}$; de posterijen *f* 702,795.77; loterij *f* 136,717.

De totale opbrengst is in 1849 geweest: *f* 25,236,362.49; en in 1848 *f* 25,415,659.54$^{1}/_{2}$.

De directe belastingen hebben in 1849 *f* 347,151.08 meer dan in 1848 opgebragt, hetwelk grootendeels voortvloeit uit de 8 en 10 pCt. op het personeel en patentregt, die thans volgens de wet van 29 Julij 1848 onder de opbrengst wordt begrepen; de in- en uitgaande regten hebben *f* 333,657.93$^{1}/_{2}$ en de accijnsen *f* 378,292.92$^{1}/_{2}$ meer opgebragt; de registratie-, zegel- en successieregten daarentegen *f* 1,211,120.35 minder, de posterijen *f* 34,937.94$^{1}/_{2}$.

— Het aantal bezoekers der tentoonstelling van voortbrengselen der inlandsche nijverheid te Delft, wordt dagelijks grooter, en werd alleen ll. Zondag op 2000 geschat. De catalogus, waarvan reeds een bijvoegsel is uitgegeven, bevat nu eene reeks van 559 inzenders, die gezamentlijk 4000 à 5000 verschillende voorwerpen hebben bijgedragen. — Bij de laatste tentoonstelling te Utrecht was het getal inzenders slechts 429 en dat der voorwerpen in evenredigheid nog geringer. Voor de verloting zijn reeds vele fraaije en kostbare voorwerpen aangekocht.

— Zoo als men weet liet wijlen de baron *H. J. van Westreenen van Tiellandt*, overleden in de maand November van het verleden jaar binnen de residentie, eene allerkostbaarste verzameling van oudheden na, zoo wel boeken als anderzins, waaronder vooral uitmunten zeldzame oude drukwerken, uit de eerste dagen dier nooit volprezen kunst. De baron legateerde dat alles met het huis, op de Prinsessegracht waarin hij gewoond had, en waarin de verzameling vele kamers beslaat, aan het land of bij weigering aan de stad Maintz. Dezer dagen is deze zaak beslist geworden. Z. M. de Koning heeft bij besluit den staat gemagtigd tot aanvaarding dier zeldzame verzameling en zoodoende de eere gehandhaafd van den Hollandschen kunstzin.

De questie van het collateraal moet, naar men zegt, op eene hoogst verrassende wijze door Z. M. zelven uitgemaakt zijn. De Koning toch zou, uit eigen fondsen, de duizenden, daartoe noodig, beschikbaar hebben gesteld. De voorstanders der wetenschap, de liefhebbers der oudheid, de koene verdedigers van de eer der boekdrukkunst, als in Holland geboren,

juichen dit besluit van harte toe. Ook kan men tot genoegen van vreemden en buitenlanders mededeelen, dat genoemde verzameling, blijvende berusten in het genoemde gebouw op de Prinsessegracht, en met de Inscriptie «Bibliotheca Meermanno — Westreeniana" versierd zullende worden, twee malen 's maands en wel op Donderdag; door het publiek zal kunnen bezocht worden. Velen zullen, dit hoorende, de reize herwaarts aannemen, en behalve het voordeel, dat de residentie hier uit trekken kan, is de winst niet te berekenen, die de wetenschap putten kan uit eene onbekrompene tentoonstelling van dusdanige schatten, die zoo veel licht kunnen verspreiden over duistere zaken.

— Men meldt uit Assen, den 10den dezer:

«In het midden van den afgeloopen nacht heeft men alhier een luchtverschijnsel waargenomen, hetwelk den hemel gedurende eenige oogenblikken in eenen schitterenden gloed zette, en waardoor sommigen in den waan werden gebragt, dat hier of daar een brand was uitgebarsten. Op het einde dier vreemde verschijning schoot eene star van het westen naar het oosten, verlichtte den ganschen omtrek en verdween, nadat zij aan beide zijden onbeschrijfelijke schoone stralen geschoten had."

— Bij onderscheidene vonnissen van het Kantongeregt Bergen-op-Zoom, zijn veroordeeld:

Antonius van Put, herbergier te Putte, tot *vier* gulden boete, wegens het op den openbaren weg onbeheerd laten van kar en paard.

Jacob van den Bosch, tapper te Bergen-op-Zoom, tot *zes* gulden boete, ter zake van overtreding van het reglement van Politie, omtrent het sluiten der herbergen.

Cornelis Meuwissen, kleermaker, *Jacobus Cornelis Braber*, timmerman, en *Johannis Bastiaanse*, arbeider, allen wonende te Steenbergen, elk in twee geldboeten, als, een van *zeven*, de andere van *drie* gulden, ter zake van het verwekken van beleedigende nacht- en burengeruchten, en overtreding van het reglement van Politie, op het sluiten der herbergen.

En bij twee vonnissen van het Kantongeregt Oudenbosch, van den 13den Julij.

Jan Stolk, bouwman te Prinsland, en *Leendert Leendertsen Breuren*, mede boumwan te Prinsland, ieder tot *vier* gulden boete en *acht* gulden schadevergoeding, als zijnde nalatig gebleven om des gerequireerd wagen en paard te leveren, tot het vervoeren van zand voor den eersten kruisweg van den Ouden Prinslandschen polder.

Oeffelt, 5 *Julij*. Heden avond kwam zekere *Marten Mevesen* uit Cuyk met nog een persoon achter zich op zijn paard in deze gemeente aanrijden. De drank, welke *Mevesen* met zijnen makker gebruikt scheen te hebben, maakte van beiden alles behalve vaste ruiters; beiden vielen althans van hun paard op den grond, met het ongelukkig gevolg voor *Mevesen*, dat deze ten gevolge van den val is overleden.

Sleeuwijk, 9 *Julij*. Heden morgen werden de arbeiders en werklieden, bezig met het digten der gaten in den Werkenschen dijk, door een tweetal vreemdelingen aangespoord om niet meer te werken, dan tegen een verhoogd loon.

Toen desniettemin de arbeiders uit deze gemeente den arbeid wilden hervatten, zoo werden zij daarin feitelijk belet door diezelfde vreemdelingen, waarbij zich de arbeiders *Holman* uit Hardinxveld voegden, zoodat de aannemers, die een behoorlijk loon gaven, dadelijk de adsistentie der brigade koninklijke maréchaussée te Woudrichem inriepen.

Naauwelijks vernam de brigade-kommandant *Bieleveld*, wat er gaande was, of hij was onmiddelijk aan het hoofd zijner brigade op het werk, maakte zich van de vreemdelingen meester, zond deze gevankelijk naar Woudrichem, en wist door geschikte toespraak en vermaning de onderscheidene werklieden uit andere gemeenten te bewegen het werk te hervatten, hetwelk nu zonder stoornis werd voortgezet.

De gebroeders *Holman* hebben op de komst der maréchaussée het hazenpad gekozen, terwijl de vreemdelingen, zijnde zekere *Lodewijk Brinkmeijer* uit Minden (Pruissen) en *Age Jacobus Zijlstra*, uit Lier (Hannover) ter beschikking zijn gesteld van den heer officier van justitie te 's Hertogenbosch.

Ledeacker, 9 *Julij*. Heden viel een negen en zeventigjarige grijsaard, *Martinus Timerus*, in den sloot, welke deze gemeente van Oploo scheidt, met het ongelukkig gevolg, dat gezegde *Timerus* is verdronken.

In den sloot was bijna geen water, maar het schijnt den overledene aan krachten gemangeld te hebben, om zich in den sloot op te rigten.

Wijk, 10 *Julij*. Heden is, in de rivier de Maas het lijk gevischt van den 60jarigen arbeider *Henderik van de Wetering*, die sedert gisteren uit de gemeente gemist werd.

Het lijk is geschouwd en aan misdaad kan niet gedacht worden.

Uden, 10 *Julij*. Heden voormiddag ontstond in deze gemeente brand in de woning der weduwe *Jacobus van den Berg*, die, in weinige oogenblikken, het huis met wat er in was, een prooi der vlammen deed worden.

De brand is vermoedelijk ontstaan in den schoorsteen. Niets is tegen brandschade verzekerd.

Waalwijk, 10 *Julij*. Gisteren viel in de woning zijns meesters, de wieldraaijersknecht *Antonie van den Hurk* van een schoor, waarop hij zich te slapen had gelegd, met het ongelukkige gevolg, dat hij aan de gevolgen van dien val is overleden.

Uittreksel uit het Verslag *nopens den staat der Provincie* Noord-Brabant, *voorgekomen bij den Staatsraad Gouverneur en de Gedeputeerde Staten der Provincie, sedert Julij* 1848 *tot Julij* 1849. (Vervolg van ons vorig Nommer).

Dijken en Polders.

De door H. E. G. A. in het vorige jaar vastgestelde wijzigingen in het reglement van Policie voor de polders, zijn door Z. M. den Koning goedgekeurd en daaraan is door ons het vereischte gevolg gegeven.

Als gewoonlijk werd voor den winter van $1848/_{9}$, de stipte inachtneming der bestaande bepalingen, voor het geval van ijsgang en hoog opperwater op de hoofdrivieren, aanbevolen.

Over het algemeen genomen bevonden zich de noodmaterialen en werktuigen in de onderscheidene dijksmagazijnen langs het linkerboord der Maas en Merwede, in November 1848, in goede orde.

De dijksmagazijnen van de vier Maaspolders en die onder het Hooge Maasdijks-Kollegie van Stad en Lande van Heusden, maakte hierop echter eene belangrijke uitzondering. De Besturen der vier Maaspolders in deze voor het Hoogheemraadschap van Maasland opgetreden, hebben later, ieder voor zoo veel hunnen polder betrof, de magazijnen van de vereischte noodmaterialen voorzien; terwijl de voorziening der magazijnen door het toen nog bestaande en sedert vervangen Hooge Maasdijks-Kollegie, achterwege is gelaten.

Van Mei 1848 tot Januarij 1849 behielden de rivieren eenen lagen stand.

Den 20 December gaf de thermometer voor het eerst vorst aan, die slechts tot den 25 aanhield. De sterkste vorst werd alstoen den 21 en 22 diermaand op 21° Fahrenheit waargenomen, en verkreeg het ijs op stil water eene dikte van 12^{5} duim. De vorst viel den 30 December op nieuw in en duurde tot den 13 Januarij 1849. De thermometer teekende alstoen op den 2 dier maand het sterkste en gaf 14° vorst aan. Het ijs erlangde op het Boschveld de dikte van $21^{1}/_{4}$ duim.

Den 14 Januarij kreeg de dooi een beslissend aanzien. *Twee* dagen later werd dan ook de buitengewone rivier-korrespondentie ingesteld, die tot den 23 dier maand voortduurde.

Bij deze gelegenheid gaven de rivieren den 16, 17 en 18 Januarij respectivelijk den hoogsten rivierstand van den winter van 1848 op 1849 aan, als: te Maastricht 45.70 el; te Grave 10.41 el; te 's Hertogenbosch 5.46 el; te Heusden 5.34 el; te Woudrichem 5.09 el; te Sleeuwijk 4.85 el en te Werkendam op laag watertijd 4.15 el boven AP.

Op de Maas tusschen Cuijk en Woudrichem viel gedurende den ijsgang, die successivelijk op den 14, 15 en 16 Januarij plaats had, niets bijzonders voor.

Van meer belang echter zijn de gebeurtenissen, welke te Werkendam en omstreken door de ijsverstopping op de Merwede, vóór en beneden dat Dorp mitsgaders in de Killen zijn ontstaan.

Den nacht tusschen den 17 en 18 Januarij, door de bewoners van Werkendam en vooral door diegenen welke het zoogenaamde Visschersdijkje aldaar, (gedeelte der kade van den Vervoornepolder) bewonen, in groot gevaar doorgebragt, waren zij tot omstreeks des morgens 3 ure nog voor dijkbreuken bewaard gebleven. Toen echter was het uur des ongeluks geslagen, want tengevolge het verstopt blijven der Killen en van het Noordendiep, dat is de Merwede beneden den Ouden Wiel, klom het water al hooger en hooger, tot dat hetzelve 10 duim over de buitenste deuren van het Sas te Werkendam heen stortte en de Merwede aldaar teekende 4.50 el + AP, terwijl het water toen aan de zijde der Killen of binnen het genoemde Sas 4.25 el + AP. aangaf, dat is respectivelijk 10 en 25 duim hooger dan immer te voren aldaar is waargenomen. Voor zoo veel bekend is, brak de alsnu hooger en hooger overstroomde kade van den Vervoornepolder op *drie* plaatsen door, en wel tusschen de zoogenaamde Kerkstoep nabij de kom van het Dorp Werkendam en de Bakkerskil, op het gedeelte waar die kade aan de buitenzijde doorgaans overal met huizen bezet is. Later zijn meer benedenwaarts in deze kade nog *vier* andere doorbraken ontdekt, welke *zeven* breuken te zamen eene wijdte verkregen van 154 el, bij eene gemiddelde diepte onder de kruin van 2.20 el.

Ook de Sasdijk tusschen den Bandijk en het Sas, is in den voornacht van den 17 op den 18 Januarij overstroomd, en zoude het dorp Werkendam van die zijde in groot gevaar gekomen zijn, wanneer die overloop niet door eene dadelijk gestelde kisting was getemperd geworden; zijnde het toen bij eenige beschadiging aan de kruin diens dijks gebleven, die alsnu minstens tot de in 1841 bepaalde hoogte zal dienen te worden gebragt, waartoe het noodige voorstel aan het Departement van Binnenlandsche Zaken reeds is gedaan.

Ten gevolge van bovengenoemde doorbraken liep verder de Vervoornepolder al dadelijk en met zulk een spoed vol, dat het water, alvorens de voorgenomen opkisting van den Werkenschen dijk kon worden aangevangen, zoo wel dien dijk als den Noordschenkeldijk ter hoogte van 2 tot 7 palm overstroomde.

Door de gemelde overstorting ontstonden nog dienzelfden morgen omstreeks ten 11 ure drie breuken, waardoor een aanzienlijk grondgat viel in den Noordschenkeldijk en een in den Werkenschen dijk. Door deze drie doorbraken overstroomden nu ook de Landen van Nieuw- en Oud-Altena, terwijl door den overloop van den Zuidschenkeldijk ook een gedeelte van den Nieuw Dussenschen polder innundeerde; welke innundatie daarna door het sluisje van Emmikhoven is uitgebreid geworden.

In eene tijdruimte van slechts 20 uren (begrepen tusschen 's morgens ten 3 en 's avonds ten 11 ure van den 18 Januarij), hadden dus al de aangegevene ongelukkige gebeurtenissen plaats. Het is alzoo blijkbaar, dat de opvolging daarvan met zulk eene ongeloofelijke snelheid voorviel, dat de eerst voorgenomene maatregelen van voorzorg, dat is onder anderen de opkisting van den Werkenschen dijk, die in 1824 met vrucht wierd daargesteld, thans slechts voor een klein gedeelte, en wel op een voornaam punt bij de kom van het Dorp Werkendam, heeft kunnen worden ten uitvoer gebragt.

Intusschen zijn de gevolgen van al deze dijkbreuken zeer noodlottig geweest; want, behalve de reeds aangegeven innundatiën, waren met ultimo Januarij, door successivelijke bezwijking der zwakke polderkeeringen, nog ondergeloopen de volgende polders, als: de Duil, het Giessenschbroek, het Andelschbroek, het Pompveld voor circa $^{3}/_{4}$ gedeelte; voorts het Nieuwland van Broek, de Polder den Hil, het Noorde- en Zuideveld van Dussen,

mitsgaders het Zuiderbroek, zijnde een gedeelte van den Meeuwenschen polder, bevattende te zamen eene oppervlakte van ruim 7122 bunders, behalve de Boezemlanden en gronden langs de Alm, de Gantel en de Vieren Zevenbansche Wateringen.

Wij hebben echter het genoegen U. E. G. A. te kunnen mededeelen, dat de gevallen doorbraken in de kade van den Vervoornepolder zeer spoedig zijn beringd geworden, waardoor de verdere instrooming is belet en de innundatie-wateren eerst langs de gewone waterleidingen zijn afgetapt en daarna zijn uitgemalen; zoodat de *zeven en twintig* polders die in Januarij dezes jaars overstroomd waren geraakt, op den 15 Mei jl. alle van overtollig water bevrijd waren.

Een door den Hoofd-Ingenieur van den waterstaat aangeboden ontwerp van verzwaring en verhooging der kade van den Vervoornepolder, waardoor onheilen als waarvan wij hier gewagen, konden voorgekomen worden, en bij de daarstelling waarvan al de polders van Oud- en Nieuw Altena en van het benedenland van Heusden moesten geacht worden belang te hebben, mogt zoo zeer onze goedkeuring verwerven, dat wij door Gecommitteerden uit ons midden, in eene daartoe te Heusden beschrevene vergadering, de Besturen van die polders daarmede bekend hebben gemaakt en gepoogd hebben het daarheen te leiden, dat zij, in verhouding tot ieders belang, zouden bewilligen in de tot de uitvoering vereischte kosten bij te dragen.

Wel mogten onze Gecommitteerden het genoegen smaken te ondervinden, dat die Polderbesturen van het nut en het groot belang van die zaak overtuigd, genegen waren de Ingelanden hunner polders de bewilliging van zoodanige bijdragen voor te stellen, maar tot ons leedwezen mogt dit bij de ingelanden, immers in de meeste polders, niet den gewenschten bijval erlangen, zoodat van de uitvoering van het ontwerp is moeten afgezien worden.

De lage waterstand welke in April op de rivieren werd waargenomen, werkte ook gunstig op den toestand der Maaspolders, zoodat met 15 April dezes jaars het Hooghemaal nagenoeg droog was, terwijl het Laaghemaal en de polder van der Eigen, alsmede de polder van Empel en Meerwijk, te zamen genomen, toen ook reeds voor bijna $^3/_4$ gedeelte zonder overtollig water waren, hetwelk, wanneer men op de laatste jaren terug ziet, als eene bijzonderheid is aan te merken.

Sedert echter is de waterstand weder gestegen, en ten gevolge daarvan zijn de sluizen dier polders thans nog gesloten en de lage landen met water bezet gebleven, zoodat de daarstelling van het ontworpen kanaal van Grave naar Waspik, welke bezwaren ook daartegen mogten worden in het midden gebragt, steeds eene dringende behoefte blijft en dat kanaal als het eenige doeltreffend redmiddel voor de Maaspolders te beschouwen is.

Ten opzigte van deze belangrijke aangelegenheid zal U. E. G. A. een afzonderlijk verslag worden aangeboden.

(*Het vervolg hierna.*)

LOTERIJ VAN HANDWERKEN, ENZ.

TEN BEHOEVE

DER DIAKONIE-BEWAARSCHOOL, TE BREDA.

Nommers der Loten waarop Prijzen gevallen zijn.

Nos. 1—6, 8, 9, 11—13, 15, 19—22, 24, 25, 27—29, 31—33, 36, 39, 40, 45, 47—50, 52, 61—63, 65, 66, 68—70, 73, 79, 84, 85, 89—91, 93, 95, 96, 98. — Nos. 101, 4, 6, 10, 12, 14—16, 21—24, 26, 28, 30, 34, 36—38, 41—43, 45, 47, 49, 51, 54, 57, 61—63, 65, 66, 73—76, 78, 83, 84, 86—88, 90, 92, 93, 95—97. — Nos. 200—203, 7, 9—11, 14, 16, 19, 24, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 37—39, 43, 45, 49—52, 55, 58, 60—66, 68, 69, 72, 74, 75, 78—80, 84, 85, 87—90, 92, 93, 95, 96. — Nos. 300, 2, 4, 8, 10, 12, 14, 17, 20—25, 27, 29, 30, 32, 33, 37—39, 42, 48—51, 57, 58, 62—66, 70, 71, 74—76, 78, 79, 81, 85—87, 89, 93, 95, 96, 98, 99. — Nos. 401, 3, 5, 7, 9, 12, 13, 16, 17, 19, 21, 24—26, 29—34, 38—40, 44—46, 48, 49, 52, 53, 55—57, 60, 63—65, 72, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 86, 89—91, 94, 95. — Nos. 501, 4, 13, 14, 16, 17, 21—25, 28—30, 32, 33, 36—38, 40, 42, 43, 45, 47, 49, 50, 52, 55—57, 60, 61, 63, 65, 67, 69, 70, 75, 76, 83, 84, 91—95. — Nos. 602, 3, 5, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 18, 23, 25—30, 32, 39, 41, 43, 46, 49, 53, 55, 57, 61, 62, 65, 67, 69, 70, 73—76, 78, 79, 81, 83, 85, 86, 89, 92, 95, 98. — Nos. 700, 4—11, 17, 18, 20, 22, 25, 28—32, 37—41, 43, 45, 47—50, 52—55, 57—59, 63, 64, 67—72, 74, 77, 82, 83, 87, 88, 92, 96, 99. — Nos. 802, 3, 5—7, 9—11, 14, 16, 19—21, 23, 25, 27, 28, 31—33, 37—39, 42, 48—50, 52, 53, 57, 59, 60, 65, 67, 69—73, 76, 82, 83, 85, 87, 89—91, 95, 97. — Nos. 900—902, 4, 5, 8, 9, 12, 13, 17, 18, 22, 25, 32, 34, 36—40, 42—44, 46, 48—50, 55—59, 61, 62, 66, 70, 73, 75, 79, 80, 83, 84, 88—93, 95, 98. — Nos. 1002—1004, 6, 10—13, 16, 21, 23, 27, 31, 33, 35, 36, 40—42, 47, 48, 50, 59, 60, 62—69, 72, 77, 78, 84, 85, 87, 88, 90—93, 97. — Nos. 1101, 2, 4—9, 13—15, 19—22, 25, 26, 28, 30—32, 34, 37, 38, 40—44, 46, 49, 50, 54—56, 61, 62, 64, 67—74, 76—79, 83—85, 87, 90, 94—96. — Nos. 1201, 3—6, 9, 10, 12—14, 17, 18, 22, 23, 33, 34, 41—43, 45—47, 49, 50, 53—56, 61, 62, 71, 72, 75, 78, 80—84, 89, 91—94. — Nos. 1300, 2—6, 9, 11, 14, 15, 17, 21—23, 25, 29—31, 36, 40, 48, 49, 52—55, 57, 61—63, 66, 67, 69, 70, 72—75, 77, 79, 80, 83—85, 87—89, 91, 96—98. — Nos. 1401, 5, 8—10, 13—16, 18—20, 24, 29—33, 41, 42, 44, 47—49, 51, 53, 55—58, 60, 68, 72, 79—86, 88, 92, 94, 96, 97, 99. — Nos. 1501, 3—7, 9, 17, 21, 22, 25, 28, 31—34, 37.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 16 Julij.

TARWE en ROGGE waren in één doen met weinig handel; verkocht van Tarwe: 132 ℔ O. Norder *f* 285; 130 ℔ N. Gelders. *f* 265; 127, 129 ℔ Cubanca *f* 250, 254; 129, 130 ℔ bonte Pools. *f* 330, 331; 130 ℔ mindere dito *f* 325. — Van Rogge: 128 ℔ Pomm. *f* 170; 123 ℔ dito *f* 155; 121 ℔ O. Pruissische *f* 155; 121 ℔ N. Munst. *f* 140.

GERST iets lager: 98 ℔ Vriesche Winter *f* 100.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT flaauw: 122 ℔ N. Amersf. en Nijkerker *f* 173; 120, 122 ℔ N. Holst. *f* 160, 166.

KOOLZAAD: N. Belg. 56 P. vl.; op 9 Vat, in Aug. en Sept. 62 P. vl.; Oct. $62^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD één doen: 111, 112 ℔ Petersb. Morch. *f* 260.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $39^1/_2$; Vlieg. *f* $38^1/_2$; in Mei eerstk. *f* $38^1/_4$ à $^1/_2$; Sept. *f* $37^1/_4$; Oct. *f* $37^3/_8$; Nov. *f* $37^1/_2$; Dec. *f* $37^5/_8$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 29; Vlieg. *f* 28.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 40.

RAAPKOEKEN *f* 56 à 60. — LIJNKOEKEN *f* 8 à 10.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 17. JULIJ 1849.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 8,50	tot *f* 8,90.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 5,00	» » 5,10.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 4,75	» » 5,00.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 8,80.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,16.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,23.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,24.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,61.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde),	*f* 2,00	tot *f* 2,25.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 Doof Hout		» 2,00.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *Julij*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $51^3/_{16}$, $^1/_4$; 3 pCt. $59^3/_4$, $^{13}/_{16}$, $^3/_4$; 4 pCt. $79^3/_{16}$, $^5/_{16}$, $^1/_4$; Haarlemmermeer 5 pCt. $99^3/_4$; Spanje Ardoins $12^7/_{16}$, $^9/_{16}$; dito van 510 P. st. $12^7/_{16}$; dito onbep. Stukk. $11^{13}/_{16}$, 12; 3 pCt. $35^3/_4$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $26^{15}/_{16}$, $27^1/_{16}$, 27; Coupons Ardoins $8^7/_{16}$, $^{11}/_{16}$, Portug. te Londen 5 pCt. 29, $^1/_8$; dito 4 pCt. $30^3/_8$, $^1/_2$; Rusland 5 pCt. $103^1/_8$; dito 1828—29 $102^1/_4$, $^1/_2$; Certif. 1831—33 90; 4 pCt. bij *Hope* $83^3/_4$; Id. bij *Stieglitz* $81^5/_8$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $74^5/_8$; Id. $2^1/_2$ pCt. $39^1/_8$, $^3/_4$.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.